

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. liepos 21 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Alės Bukaviniienės, Artūro Driuko ir Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas), susipažinusi su 2023 m. liepos 14 d. paduotu **ieškovės viešosios įstaigos Biržų ligoninės** kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. balandžio 27 d. sprendimo peržiūrėjimo

nustatė:

Ieškovė kreipėsi į teismą, prašydama išspręsti jos ir atsakovo V. K. ginčą dėl žalos atlyginimo iš esmės. Ieškovė prašė panaikinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijos (toliau – Komisija) 2020 m. birželio 4 d. sprendimą ir įpareigoti Komisiją išnagrinėti pastarojo atsakovo prašymą dėl turtinės ir neturtinės žalos pagal Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymą (toliau – PTZSAĮ), galiojantį nuo 2020 m. sausio 1 d. Teismui nusprendus, kad ginčas negali būti gražinamas į ikiteisminę instituciją ir privalo būti išspręstas teisme, atsakovė prašė Komisijos sprendimu atsakovui nustatytą turtinę (1 188 Eur) ir neturtinę (15 000 Eur) žalą priteisti iš atsakovės Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos, o reikalavimus dėl turtinės ir neturtinės žalos atlyginimo jos atžvilgiu atmesti. Panevėžio apygardos teismas 2022 m. gruodžio 7 d. sprendimu ieškinį patenkino iš dalies ir priteisė atsakovui V. K. iš atsakovės valstybės, atstovaujamos Valstybinės ligonių kasos, 15 000 Eur neturtinei žalai atlyginti ir 1 188 Eur turtinei žalai atlyginti. Lietuvos apeliacinis teismas 2023 m. balandžio 27 d. sprendimu panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą – ieškinį atmėtė.

Kasaciniu skundu atsakovė prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo 2023 m. balandžio 27 d. sprendimą ir palikti galioti Panevėžio apygardos teismas 2022 m. gruodžio 7 d. sprendimą. Kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytu kasacijos pagrindu.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui. Taigi, kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, nustatytas CPK 346 straipsnyje, taip pat nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą, ir argumentuoti pagrįsti, kad šis teisės pažeidimas turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Atsakovė kasaciniame skunde nurodė šiuos argumentus: 1) apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino 2019 m. liepos 18 d. Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2, 7, 8, 13, 20 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 8 straipsnį. Sistemškai aiškinant PTZSAĮ ir Turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. sausio 8 d. nutarimu Nr. 3, nuostatas, akivaizdu, kad nepaisant to, jog sveikatos priežiūros paslaugos yra teikiamos pacientui ir jo sveikatai gali būti padaroma žala, dėl paciento sveikatai padarytos žalos turtinę ir neturtinę žalą gali patirti ne tik pats pacientas, bet ir kiti asmenys. Šiuo atveju dėl paciento mirties turtinę ir neturtinę žalą patyrė pacientės sutuoktinis, todėl nagrinėjamoje byloje teisiškai reikšmingos aplinkybės yra kada jis patyrė žalą, o ne kada buvo padaryta žala pacientės sveikatai. Iki naujos redakcijos PTZSAĮ įsigaliojimo dienos galiojusios nuostatos taikomos tik tais atvejais, kai visa žala, tiek turtinė, tiek neturtinė, atsirado iki Įstatymo įsigaliojimo dienos sudarytų asmens sveikatos priežiūros įstaigų civilinės atsakomybės draudimo sutarčių galiojimo metu. Šiuo atveju ieškovės sudaryta profesinės civilinės atsakomybės draudimo sutartis galiojo iki 2020 m. vasario 20 d., neturtinė žala atsakovui buvo padaryta iki šio termino (kai pacientė mirė), o turtinė žala atsirado vėliau, kai jis sumokėjo už lėšų paslaugas. Kadangi dalis žalos atsirado jau po sveikatos priežiūros įstaigos civilinės atsakomybės draudimo sutarties pasibaigimo, apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai, nesant Įstatymo 8 straipsnyje nustatytų sąlygų, atmėtė ieškinį. Net ir vertinant, kad pagal iki naujos redakcijos PTZSAĮ įsigaliojimo dienos galiojusio įstatymo nuostatas turi būti atlyginama ta žala, kuri atsirado iki 2022 m. sausio 1 d. sudarytų asmens sveikatos priežiūros įstaigų civilinės atsakomybės draudimo sutarčių galiojimo metu, ieškovei turėtų kilti pareiga atlyginti tik neturtinę žalą; 2) 2020 m. sausio 1 d. įsigaliojo Įstatymas, kuriuo buvo įtvirtintas žalos atlyginimo be kaltės modelis. Šis modelis yra daug palankesnis pacientams, nes jiems nebereikia įrodinėti civilinės atsakomybės sąlygų. Tačiau pagal Įstatymo 8 straipsnį susiklostė situacija, kad nepaisant to, jog nauja PTZSAĮ redakcija įsigaliojo nuo 2020 m. sausio 1 d. ir visi žalą patyrę pacientai turi lūkestį dėl padarytos žalos atlyginimo pagal galiojantį palankesnį įstatymą, neapibrėžtą laiką neapibrėžtam ratui asmenų dėl jiems po 2020 m. sausio 1 d. padarytos žalos yra taikomos jau nebegaliojancio įstatymo nuostatos. Todėl kasaciniu skundu keliamas klausimas dėl Įstatymo 8 straipsnio atitikties iš Lietuvos Respublikos Konstitucijos kylantiems teisinio tikrumo ir lygiateisiškumo principams. Teismai turėjo akivaizdų pagrindą suabejoti dėl byloje taikytino teisinio reglamentavimo atitikties Konstitucijai.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamo teismo procesinio sprendimo motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, vertina, kad kasaciniame skunde nekeliamas teisės klausimų, atitinkančių CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Pažymėtina, kad kasaciniame skunde nepakanka nurodyti tik byloje keliamą teisės klausimą, tačiau yra reikalinga pagrįsti ypatingą jo svarbą vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Tačiau kasacinio skundo argumentai nepagrindžia, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas teisės normas, kad toks šių normų aiškinimas turi esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui ir galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui (CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punktas).

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio 1 ir 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai). Nepriėmus kasacinio skundo, grąžintinas už jį sumokėtas žyminis mokestis (CPK 350 straipsnio

4 dalis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Atsisakyti priimti kasacinį skundą ir gražinti jį padavusiam asmeniui.

Gražinti ieškovei viešajai įstaigai Biržų ligoninei (j. a. k. 190570182) 365 (tris šimtus šešiasdešimt penkis) Eur žyminio mokesčio, sumokėto akcinės bendrovės SEB banko 2023 m. liepos 13 d. mokėjimo nurodymu Nr. 875.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Alė Bukaviniene

Artūras Driukas

Virgilijus Grabinskas